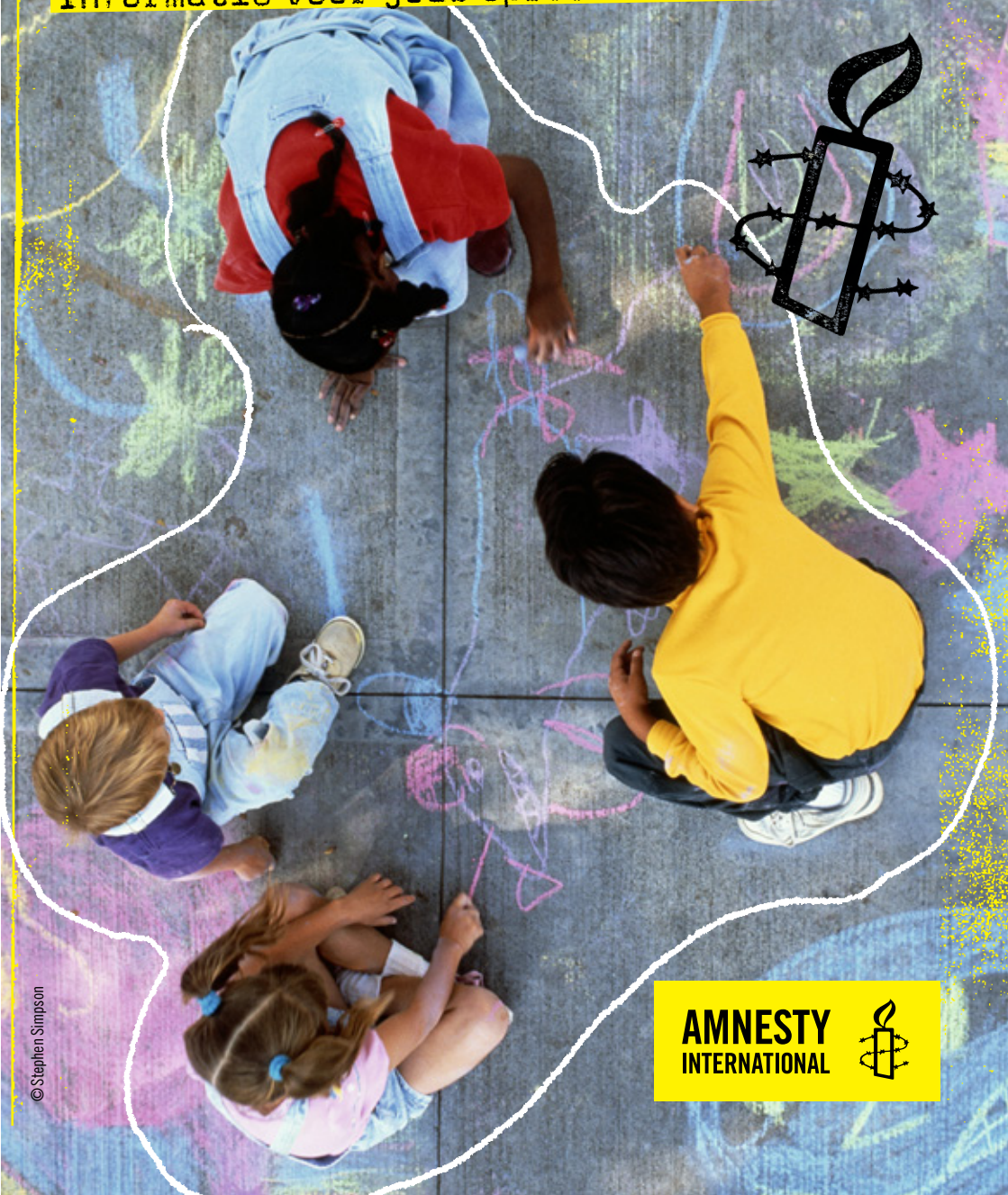

KINDERRECHTEN

Informatie voor jouw spreekbeurt of werkstuk

Deze informatie is samengesteld door Amnesty International en bestemd voor leerlingen van groep 7 en 8 en de onderbouw van het voortgezet onderwijs.

INHOUDSOPGAVE

1. INTRODUCTIE OP KINDERRECHTEN	4
2. DE GESCHIEDENIS VAN DE KINDERRECHTEN	6
3. HET KINDERRECHTENVERDRAG	9
4. AL JOUW RECHTEN OP EEN RIJTJE	11
6. KINDERRECHTEN ONDER DE LOEP	16
4. KINDERARBEID UITGELEGD	24
5. KINDSOLDATEN UITGELEGD	28
8. ACTIE VOOR KINDERRECHTEN	30

*mensrechten
die gelden altijd
voor iedereen en overal.*

INTRODUCTIE OP KINDERRECHTEN

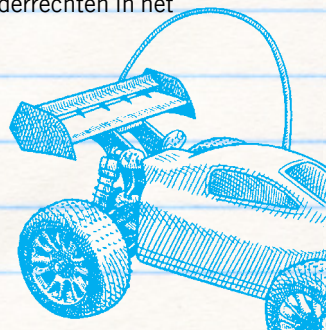
KINDERRECHTEN VOOR ELK KIND

Jij bent een kind en je woont op de wereld. Maar je bent niet de enige. Er zijn bijna 2 miljard kinderen en ze zijn allemaal uniek. Ga maar eens na; ben je gek op skateboards of ben je voetbalfan? Ben je dol op andijviestamppot maar hou je niet van chocoladepasta of van bananen? Heb je thuis een treinbaan of ga je liever kastanjes zoeken in het bos?

Er zijn zoveel verschillen! Er zijn kinderen die dol zijn op lezen of juist op gamen. Kinderen met twee moeders of twee vaders. Kinderen die elke week naar de moskee gaan of elke zondag hun opa helpen in de keuken. Het kan allemaal. Een derde van de wereldbevolking is kind. Dat is iedereen tot 14 jaar. Tel je alle kinderen tot 18 jaar hierbij op dan zijn er zelfs meer dan 2 miljard kinderen! En ook al zijn alle kinderen anders, we zijn ook gelijk. En daar gaat het in dit boekje over. Iedereen tot 18 jaar heeft namelijk kinderrechten.

KINDERRECHTEN?

Ja, zeker. Er zijn 41 kinderrechten. Dat is veel hè? Maar laten we bij het begin beginnen. Alle mensen hebben rechten, die noemen we mensenrechten en deze staan vastgesteld in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Die verklaring bestaat al sinds 1948. Toch was dit niet genoeg. Als je kwetsbaar bent dan heb je vaak extra bescherming nodig. En dat geldt dus ook voor kinderen. Probeer je maar eens in te beelden hoe het is om dagenlang hard te werken. Als volwassenen kinderen laten werken is het voor kinderen moeilijk zich hiertegen te verzetten. En als ze wel voor zichzelf opkomen is het moeilijker om volwassenen te laten luisteren. Onder andere hierom is deze extra bescherming nodig en zijn de kinderrechten er. Sinds 1989 staan de kinderrechten in het kinderrechtenverdrag.

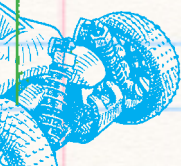
↑ Het recht op goede opvoeding door je ouders is een kinderrecht © Alistair Berg

MAAR WAT IS DAN EEN RECHT?

Een recht is eigenlijk een afspraak, een spelregel. Zo weet je wat wel en wat niet mag. En zoals dat met spelregels gaat: ze gelden voor iedereen. Zo is er de regel dat kinderen het recht hebben om naar school te gaan én het recht hebben om te spelen. En als je ziek bent heb je het recht om door een dokter te worden geholpen.

Naast je rechten heb je ook plichten. Dat betekent dat jij je aan de afspraken moet houden. Zo is het nu eenmaal met spelregels. Je hebt het recht op goed onderwijs maar je hebt ook de plicht om naar school te gaan. Je mag niet spijbelen. Ook heb je het recht op je eigen spullen, maar je mag de spullen van een ander niet kapot maken.

In het kinderrechtenverdrag staan deze afspraken op een rij. Zo weet iedereen waar we ons aan moeten houden om kinderen goed te beschermen en ondersteunen.

02. DE GESCHIEDENIS VAN DE KINDERRECHTEN

Vroeger zagen ze kinderen als 'kleine volwassenen'. Ze kregen geen speciale aandacht en moesten meewerken in het gezin. Ze werkten bijvoorbeeld in een fabriek of in het huishouden. Hier kwam later verandering in. We vertellen over een aantal belangrijke gebeurtenissen die de mening over de bescherming van kinderen hebben veranderd.

De Eerste Wereldoorlog vond plaats tussen 1914 en 1918. Kinderen hadden het toen extra zwaar. Ze hadden honger en kregen geen goede zorg. Kinderen moesten vaak werken omdat de ouders niet genoeg verdienden.

1914

Kinderen zouden nooit meer zo mogen lijden als in de Eerste Wereldoorlog. Daarom stelden een aantal wereldleiders in 1924 in Geneve, een grote stad in Zwitserland, een verklaring op. Hieron stond dat kinderen beschermd moeten worden tegen uitbuiting en dat ze recht hebben op gezonde voeding en goede gezondheidszorg. Met een handtekening onder de verklaring beloofden de wereldleiders om zich aan de afspraken te houden.

1924

In 1939 begon de Tweede Wereldoorlog. Hierin werden miljoenen mensen gedood, ook kinderen. Na deze oorlog werden de Verenigde Naties (VN) opgericht. Natie is een ander woord voor land. De VN is een groep van landen die samenwerken. Bijna elk land is hier lid van. Deze landen wilden samen duidelijke afspraken maken over mensenrechten en kinderrechten.

1939

In 1946 werd UNICEF opgericht. Dat is de kinderrechtenorganisatie van de VN. Zij bewaken de rechten voor kinderen.

1946

De VN zette op een rijtje wat voor iedereen belangrijk is: onderwijs en gezondheidszorg, maar ook een verbod op marteling en eerlijke rechtspraak.

In 1948 leidde Eleanor Roosevelt, de vrouw van de President van Amerika, een groep landen die samen deze rechten op een rijtje zetten: de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

In 1959 kwam er een Verklaring voor de Rechten van het Kind. Hierin staat bijvoorbeeld dat ieder kind recht heeft op een naam en nationaliteit. Maar een verklaring is nog niet rechtsgeldig, je kunt landen niet aanspreken op het overtreden van de verklaring. Het kan dus nog beter.

De VN riep 1979 uit als 'het jaar voor de rechten van het kind'. Polen kwam met het idee om een Kinderrechtenverdrag te maken. Als een land het verdrag tekent, maar zich er niet aan houdt, kan het erop worden aangesproken.

10 JAAR LATER

Op 20 november 1989 is het zover. Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind is klaar!

In dit kinderrechtenverdrag staan 54 rechten. In de eerste 41 rechten staat welke rechten je hebt. De andere dertien gaan over het verdrag zelf en hoe landen zich hieraan moeten houden.

10 jaar

1948

1959

1979

1989

03. HET KINDERRECHTENVERDRAG

Het was mooi dat in 1959 de Verklaring voor de Rechten van het Kind klaar was. Maar: een verklaring was niet genoeg. Waarom niet? Omdat het alleen maar aangeeft dat je iets van plan bent, maar er zijn geen verplichtingen bij. Als een regering een verklaring aanneemt, betekent dit alleen dat ze hun best gaan doen om hun belofte na te komen. Doen ze dat niet? Jammer dan, ze zijn het niet verplicht.

WIE DOEN ER MEE?

Daarom is het belangrijk dat de rechten in een **verdrag** zijn vastgelegd. Landen die een verdrag ondertekenen, moeten zich aan de afspraken houden. Door hun handtekening te zetten onder een verdrag wordt het een soort wet. En zoals je weet: iedereen moet zich aan de wet houden.

Regeringen moeten een verdrag eerst ondertekenen en daarna ratificeren. Ratificeren betekent dat landen de afspraken van een verdrag ook in de wetten van het land zetten.

De Verenigde Staten zijn het enige land dat het kinderrechtenverdrag wel heeft ondertekend maar niet heeft geratificeerd. Dat zit zo: De Verenigde Staten heeft wel wetten die kinderen beschermen maar wil niet alles uit het kinderrechtenverdrag in de wet opnemen. Ze willen liever zelf bepalen wat ze wel of niet in de wet opnemen. Zo kan je in de Verenigde Staten nog wel een levenslange gevangenisstraf krijgen als je onder de 18 bent.

SOORTEN RECHTEN

In het kinderrechtenverdrag staan rechten over alles waar kinderen mee te maken hebben zoals school, wonen en gezondheid. Maar er staan ook rechten in over het tegengaan van mishandeling en kinderarbeid. En laten we het recht op spelen niet vergeten!

Alle rechten in het verdrag houden rekening met wat het beste voor de kinderen is. In artikel 3 staat: 'Beslissingen die jou als kind aangaan, moeten in jouw belang worden genomen. Je hebt recht op bescherming door de overheid.'

Er zijn rechten die aangeven wat kinderen nodig hebben om te overleven. Andere rechten gaan over de ontwikkeling van kinderen. Ook zijn er rechten over extra bescherming en er zijn rechten die ervoor zorgen dat kinderen kunnen meedoen. En hoewel er allerlei verschillende rechten zijn, hebben zij één overeenkomst: ze gelden voor alle kinderen op de hele wereld.

↓ Het recht op onderwijs staat in het kinderrechtenverdrag. Ook staan er rechten in die de regering verplicht om kinderen te beschermen in tijden van oorlog. © Khaled Ziad / AFP

DE KINDERRECHTEN KAN JE ONDERVERDELEN IN VIER CATEGORIËN:

1

De overlevingsrechten

Rechten die aangeven wat kinderen nodig hebben om te overleven

Het recht op goed en gezond eten

Het recht op hulp als je ziek bent

2

De goed-voor-me rechten

Rechten die gaan over de ontwikkeling van kinderen

Het recht op onderwijs

Het recht om te spelen

3

De bescherm-me rechten

Rechten die zorgen voor extra bescherming van kinderen

Het recht op bescherming tegen oorlog en geweld

Het recht op bescherming tegen gedwongen of zwaar werk

4

De ik-doe-mee rechten

Rechten die ervoor zorgen dat er met kinderen overlegd wordt

Het recht op een eigen mening en die ook mogen vertellen

Het recht op begrijpelijke informatie

Om meer te weten te komen over de rechten, lees verder op de volgende pagina.

© ANP

OVERLEVINGSRECHTEN

Eten koken, naar de dokter gaan omdat je ziek bent of een veilige plek vinden om te wonen. Dat zijn dingen die kinderen gelukkig niet zelf hoeven te kunnen. Volwassenen moeten hiervoor zorgen. Maar soms lukt dat niet, dan moet de regering ingrijpen en voor de kinderen zorgen.

Dit gebeurt bijvoorbeeld met kinderen van wie de ouders niet voor hen kunnen zorgen, of waarvan de ouders heel arm zijn. Zo zijn er in de Verenigde Staten wel 2,5 miljoen kinderen dakloos. En in Brazilië komt maar een derde van de straatkinderen in een kindertehuis terecht. Best een groot probleem dus!

Ook oorlog is een oorzaak waardoor kinderen geen veilig thuis hebben. Zo leven er bijna 2 miljoen kinderen in opvangkampen in Turkije, Libanon en Jordanië. Soms met hun ouders, maar soms ook zonder. Een dak boven je hoofd en goede gezondheidszorg zijn heel belangrijk voor je overlevingskansen. In Nederland sterven zelden baby's in hun eerste levensjaar. Maar in bijvoorbeeld Nigeria of Pakistan gebeurt dat veel vaker. Meer dan 5 procent van alle baby's overlijdt daar in het eerste levensjaar.

GOED-VOOR-ME RECHTEN

School is het allerbelangrijkste voor de ontwikkeling van kinderen. Helaas zijn er ook landen waar veel kinderen niet naar school gaan. Bijvoorbeeld omdat hun ouders het niet kunnen betalen of omdat kinderen moeten werken.

In bijvoorbeeld Duitsland of Engeland heeft elk kind de basisschool afgemaakt. In India of Argentinië is dat maar 75 procent. Ook zijn er landen waar minder dan de helft van de kinderen de basisschool afmaakt. Zo is het in Pakistan, Jemen of Burkina Faso heel moeilijk voor meisjes om naar school te gaan. De regels worden daar bepaald door mannen en zij vinden dat meisjes goed moeten worden voorbereid op het huishouden. Maar ook voor jongens is het niet altijd mogelijk om naar school te gaan. Zeker niet wanneer families arm zijn. De kinderen zijn dan aan het werk, bijvoorbeeld als straatverkoper of in kleine fabrieken. Die kleine fabrieken noemen we sweatshops. Omdat mensen zich er letterlijk in het zweet werken. Meer over kinderarbeid lees je op pagina 24.

Spelen en sporten is ook heel belangrijk om je te ontwikkelen. Je kan dan doen wat je leuk vindt en ontwikkelt je talenten. Kinderen die het moeilijker hebben dan andere kinderen krijgen extra bescherming volgens het kinderrechtenverdrag. Bijvoorbeeld kinderen met een handicap of die gevlucht zijn.

© Vlad Sokhin www.vladsokhin.com

© Allan Lissner

IK DOE-MEE RECHTEN

De ik-doe-mee rechten zijn er om voor jezelf op te komen. Bijvoorbeeld het recht om je eigen mening te uiten, zoals tijdens een demonstratie. Je spreekt je dan op een vreedzame manier uit over iets waar je het niet mee eens bent. Zo hebben er veel middelbare schoolkinderen gedemonstreerd tegen klimaatverandering. Maar het kan ook kleiner, bijvoorbeeld door een brief te schrijven naar de gemeente over afval in de straat. Wanneer je je mening ergens over geeft is het wel belangrijk dat je daarmee andere mensenrechten of kinderrechten niet overtreedt. Zo mag je bijvoorbeeld niet discrimineren.

Een ander voorbeeld is het recht op begrijpelijke informatie. Dit is bijvoorbeeld belangrijk als je naar het ziekenhuis moet voor een operatie. Er moet dan duidelijk verteld worden wat er gaat gebeuren.

Het recht op informatie geldt ook als je op internet iets moet opzoeken. Zo is het in China niet zo makkelijk om je spreekbeurt over Amnesty International te houden, want die site is geblokkeerd. Ook werkt veel social media er niet goed. De Chinese regering vindt deze informatie ongeschikt voor hun bevolking. Er is zelfs speciale internetpolitie. Het blokkeren van informatie noem je censuur.

Een ander belangrijk recht is meepraten over een onderwerp wat jou aangaat. Zoals wanneer je ouders gaan scheiden en er afspraken gemaakt moeten worden over wanneer je bij welke ouder bent.

BESCHERM-ME RECHTEN

Iedereen moet natuurlijk beschermd worden tegen gevaar. Dat geldt voor volwassenen en voor kinderen. Maar kinderen hebben extra bescherming nodig. Ze moeten bijvoorbeeld beschermd worden tegen kinderarbeid. Kinderen kunnen worden ingezet als soldaat. Dat is niet alleen heel erg, maar ook heel gevaarlijk. Meer over kindersoldaten lees je op pagina 28.

Je kunt het je vast nauwelijks voorstellen, maar soms worden kinderen verkocht. Soms zijn mensen zo arm dat het ze beter lijkt als hun kind bij een ander gezin opgroeit. Ouders worden dan omgepraat met mooie beloftes over de toekomst van hun kind. Maar niets is minder waar. Deze kinderen komen vaak in vreselijke omstandigheden terecht, bijvoorbeeld als huisknecht van een familie. Ze moeten dan de familie bedienen, werken lange dagen en krijgen heel erg weinig betaald.

Ook in Nederland gaat het niet altijd goed met de bescherm-me rechten. Zo komt het nog veel te vaak voor dat kinderen worden mishandeld. Iets meer dan 3 procent van de Nederlandse kinderen wordt mishandeld, verwaarloosd of misbruikt.

© Getty Images - Tom Stoddart

ALLE KINDERRECHTEN UIT HET KINDERRECHTEN- VERDRAG

ARTIKEL 1

Een kind ben je onder de achttien jaar.

ARTIKEL 9

Je hebt het recht om bij beide ouders te wonen. Als je ouders gescheiden zijn, mag je met allebei je ouders omgaan.

ARTIKEL 14

Je hebt recht op je eigen geloof.

ARTIKEL 10

Je mag je ouders overal bezoeken, ook als ze in verschillende landen wonen.

ARTIKEL 15

Je hebt het recht samen te komen en een club op te richten.

ARTIKEL 2

Discriminatie is verboden.

ARTIKEL 5

De overheid moet ouders respecteren in de opvoeding van hun kinderen.

ARTIKEL 11

De overheid moet ervoor zorgen dat een kind niet kan worden ontvoerd naar het buitenland door bijvoorbeeld één van de ouders.

ARTIKEL 16

Je hebt recht op privacy.

ARTIKEL 6

Je hebt recht op leven en op ontwikkeling.

ARTIKEL 12

Afspraken over kinderen worden gemaakt met kinderen.

ARTIKEL 17

Je hebt recht op begrijpelijke informatie.

ARTIKEL 3

Je hebt recht op bescherming door de overheid

ARTIKEL 7

Je hebt recht op je eigen naam en nationaliteit.

ARTIKEL 18

Je hebt recht op een goede opvoeding door je ouders. De overheid moet hen daarbij helpen.

ARTIKEL 4

De overheid moet er voor zorgen dat de rechten van kinderen beschermd worden.

ARTIKEL 8

De overheid moet de identiteit, naam en nationaliteit van kinderen beschermen.

ARTIKEL 13

Je hebt het recht om je eigen mening te geven en informatie te zoeken en door te geven.

ARTIKEL 19

De overheid moet je beschermen tegen mishandeling.

ARTIKEL 20

De overheid moet extra goed voor je zorgen en je helpen als je ouders dat even niet kunnen of als je geen ouders meer hebt.

ARTIKEL 25

Kinderen die uit huis zijn geplaatst, hebben er recht op dat regelmatig wordt gekeken of de behandeling nog wel de beste is.

ARTIKEL 30

Je hebt recht op je eigen cultuur.

ARTIKEL 36

De overheid moet je beschermen tegen uitbuiting en mishandeling.

ARTIKEL 21

Kinderen worden alleen geadopteerd als dat voor hen de beste oplossing is.

ARTIKEL 26

Alle middelen die de overheid heeft om mensen te helpen, moeten voor alle kinderen bereikbaar zijn.

ARTIKEL 31

Je hebt recht op rust en vrije tijd en je hebt recht om te spelen.

ARTIKEL 37

Je hebt recht op een goede behandeling in de gevangenis. Je mag niet gemarteld worden, en geen levenslang of de doodstraf krijgen.

ARTIKEL 22

Als vluchteling heb je recht op speciale bescherming.

ARTIKEL 32

Overheden moeten een minimumleeftijd voor werk instellen en kinderen beschermen tegen gevaarlijk en schadelijk werk.

ARTIKEL 38

Als het oorlog is, moet de overheid jou extra beschermen. Soldaten zijn bij voorkeur boven de achttien en als je jonger bent dan vijftien mag je niet in het leger.

ARTIKEL 23

Je hebt recht op hulp als je een handicap hebt.

ARTIKEL 33

De overheid moet je beschermen tegen drugs.

ARTIKEL 39

Je hebt recht op slachtofferhulp.

ARTIKEL 24

Je hebt recht op een goede gezondheid en op hulp als je ziek bent.

ARTIKEL 28

Je hebt recht op onderwijs.

ARTIKEL 34

De overheid moet je beschermen tegen seksueel misbruik.

ARTIKEL 40

Je hebt recht op een eerlijk proces dat rekening houdt met jouw leeftijd.

ARTIKEL 29

Je hebt recht op onderwijs dat zich richt op het ontwikkelen van je talenten en je leert over respect voor andere mensen en de natuur.

ARTIKEL 35

Het is verboden om kinderen te ontvoeren, verkopen of verhandelen.

ARTIKEL 41

Als de wetten van een land de rechten van kinderen beter beschermen dan dit Kinderrechtenverdrag, gelden die wetten en niet dit verdrag.

KINDERRECHTEN ONDER DE LOEP

Er zijn dus wel 41 kinderrechten. Maar hoe zorg je ervoor dat volwassenen goed met jouw kinderrechten omgaan? Op de volgende bladzijden lees je over dappere kinderen en jongeren die zich uitspreken over hun kinderrechten. Ze helpen daarmee niet alleen zichzelf maar ook anderen.

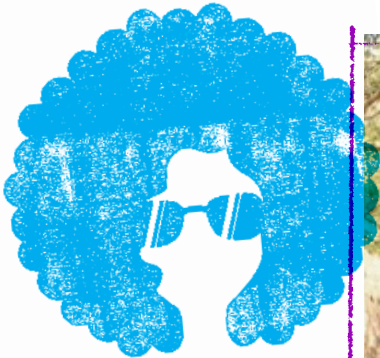

ARTIKEL 2:

DISCRIMINATIE IS VERBODEN

Rechten gelden voor alle kinderen. Het maakt niet uit hoe je eruitziet, waar je vandaan komt en of je rijk of arm bent. Als hier wel onderscheid in wordt gemaakt noemen we dat discriminatie.

Mensen worden dan anders behandeld, achtergesteld of buitengesloten op basis van persoonlijke kenmerken. Dat begint al met iemand pesten vanwege zijn of haar uiterlijk of gedrag. In sommige landen zijn of waren er zelfs discriminerende wetten of regels die ervoor zorgden dat mensen van kleur, vrouwen of arme mensen buitengesloten werden. Zo bestond er in Zuid-Afrika van 1948 tot 1990 een systeem dat 'apartheid' genoemd werd. Mensen van kleur werden hierin achtergesteld en buitengesloten. Helaas komt discriminatie nog steeds te veel voor. Ook in Nederland. Een voorbeeld hiervan is etnisch profileren. Dit betekent dat bijvoorbeeld huidskleur, geloof of taal door de politie of douane wordt gebruikt als argument om mensen extra te controleren.

Zulaikha Patel

Zulaikha Patel organiseerde een demonstratie tegen regels op haar middelbare school over hoe meisjes hun haar moesten dragen. De leerlingen moesten hun haar steil maken, anders waren ze niet welkom op school. Deze regel zorgde ervoor dat kinderen met krullen werden uitgesloten. Zulaikha lanceerde een hashtag op social media #StopRacismAtPretoriaGirlsHigh en schreef zelfs een boek 'My Coily Crownly Hair'. Daarin spreekt ze zich uit over discriminerende regels tegen mensen met dit type haar.

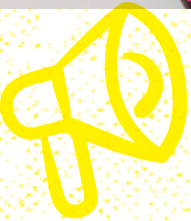
© Reabetswe Mabilo

Khairiyah Ramanyah

Ook activist Khairiyah Rahmanyah sprak zich uit voor een veilige en schone leefomgeving. Zij woont met haar familie aan de kust van Thailand. Maar de regering heeft andere plannen met het gebied. Families zullen hierdoor hun huis verliezen en er is niet eens met hen overlegd! Ook dit is dus een kinderrechtschending.

© Private

ARTIKEL 6:**JE HEBT RECHT OP LEVEN EN OP ONTWIKKELING**

Een kind moet in een veilige omgeving opgroeien. Want alleen in een veilige omgeving kan je je goed ontwikkelen. Dus geen oorlog en armoede en genoeg eten, drinken en aandacht. De overheid moet ervoor zorgen dat deze rechten beschermd worden. Ook dat staat in het kinderrechtenverdrag (artikel 3). De laatste tijd is er steeds meer aandacht voor de gevolgen van klimaatverandering en kinderen die zich hierdoor minder goed kunnen ontwikkelen. Ook dan wordt er naar de regering gekeken. Die moet er per slot van rekening voor zorgen dat mensen, en dus ook kinderen, in veiligheid kunnen leven.

ARTIKEL 7:

JE HEBT RECHT OP JE EIGEN NAAM EN NATIONALITEIT

Nadat je geboren bent heb je meteen recht op een naam en nationaliteit. Dat is toch logisch zou je denken? Je ouders bedenken een naam en alles wordt geregeld. Zo simpel is het alleen niet. In Nederland wordt elke baby na geboorte ingeschreven in het geboorteregister. Maar meer dan 200 miljoen kinderen in de wereld staan niet ingeschreven. Zij hebben geen geboortebewijs en bestaan dan dus voor de wet niet. Dat heeft grote gevolgen, zo kan je bijvoorbeeld niet naar school. Ook als je volwassen bent zorgt het voor problemen, je kan niet trouwen en ook niet stemmen voor de verkiezingen. Ook wanneer je identiteit zich anders ontwikkelt dan het geslacht waarmee je geboren bent is het recht op je eigen naam belangrijk. Zo nemen trans mensen vaak een naam die beter past bij hun identiteit. Dit moet dan veranderd kunnen worden in je identiteitspapieren.

Emily Waldron

Emily uit Engeland sprak al op haar 13e ambtenaren van de Britse overheid toe over het recht om je naam en gender te veranderen in je identiteitspapieren. Sindsdien spreekt ze zich op allerlei manieren uit over de rechten van trans jongeren.

ARTIKEL 14:

JE HEBT RECHT OP JE EIGEN GELOOF

Je mag geloven wat je wilt. Dat is een mensenrecht, maar het staat ook in het kinderrechtenverdrag. Vaak geloven kinderen hetzelfde als hun ouders, maar dit recht betekent dus dat je ook een ander geloof dan je ouders mag hebben. Kinderen hebben soms ook ouders die niet geloven, terwijl ze dan zelf besluiten om toch naar een kerk, moskee of synagoge te gaan. Dat mag dan. Tegenovergesteld geldt dat natuurlijk ook. Misschien geloof je zelf nergens in en zijn je ouders wel hindoe, christen of moslim. Je mag dus zelf kiezen waarin je gelooft en dat is heel goed. Wel is het belangrijk dat je het geloof niet gebruikt op een manier waarmee je andere mensen discrimineert. Zo zeggen sommige mensen dat hun geloof homo's, lesbiennes of trans mensen niet accepteert. Of gebruiken mensen het geloof om te zeggen dat mensen met verschillende huidskleuren niet gelijk zijn. Dat is discriminatie en dat mag niet.

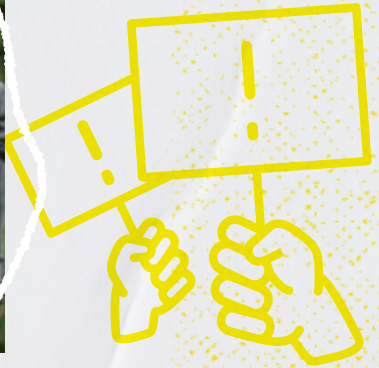
↓ Veel kinderen geloven hetzelfde als hun ouders maar dat hoeft niet © Rami al SAYED /AFP

Muhammad Najem

Muhammad Najem woont in Istanbul, Turkije. Maar dat is niet altijd zo geweest. Toen Muhammad 15 jaar was moest hij vluchten uit Syrië. Via social media vertelde hij over de situatie van de kinderen in dit oorlogsgebied. Gelukkig werd hij in Turkije goed opgevangen, maar dat gold niet voor iedereen. Daarom bleef Muhammad zich uitspreken over de kinderrechtenschendingen als gevolg van de oorlog in Syrië. © Private

ARTIKEL 22:

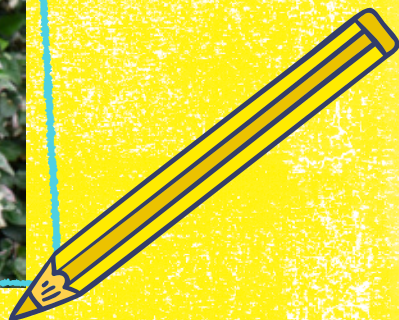
ALS VLUCHTELING HEB JE RECHT OP SPECIALE BESCHERMING

Als je moet vluchten gebeurt dat vaak ineens. Vaak is dit door oorlog of ander geweld. Maar het kan ook het gevolg zijn van een natuurramp zoals een overstroming of vulkaanuitbarsting. Maar voor al deze oorzaken geldt: de mensen die op de vlucht slaan zijn op zoek naar veiligheid en moeten beschermd worden. Mensen die gevlucht zijn hebben vaak bijna niets mee kunnen nemen. Als ze geluk hebben dan hebben ze wat kleding mee en misschien hun telefoon. Maar alles waardoor ze zich thuis en veilig voelden is weg. Vluchtelingen moeten opgevangen worden in veilige landen. Dat gebeurt vaak in een vluchtelingenkamp. Veel van deze kampen zijn zo groot dat het vaak moeilijk is om het overzicht te bewaren. Kinderen kunnen daardoor niet goed beschermd worden met als gevolg daarvan dat ze alsnog in onveiligheid leven. Dit is een kinderrechtenschending. In artikel 22 van het kinder-rechtenverdrag staat dat landen kinderen die gevlucht zijn extra bescherming moeten bieden.

Aisha Saleh

Aisha Saleh woont in Lagos, de grootste stad van Nigeria. Ze spreekt zich al van jongs af aan uit tegen kindhuwelijken en strijdt voor het recht op onderwijs voor meisjes. Ze ontdekte dat veel meisjes met school stoppen als ze ongesteld worden. In veel families is er geen geld voor maandverband of tampons en dus blijven meisjes tijdens hun menstruatie thuis. Ze missen daardoor te veel lessen waardoor ze niet meer kunnen meekomen. Aisha praat over de toegang tot menstruatieproducten en heeft ervoor gezorgd dat dit op een aantal scholen gratis beschikbaar is. © Aisha Saleh

ARTIKEL 28:

JE HEBT RECHT OP ONDERWIJS

Elk kind op de wereld heeft recht op onderwijs. Sterker nog, in veel landen vinden ze het recht op onderwijs zó belangrijk dat het een plicht is. Dat noem je leerplicht. Het is dan bij wet vastgelegd dat ieder kind naar school móet. En gelukkig maar want onderwijs is heel erg belangrijk voor de toekomst van een kind. Helaas is het recht op onderwijs niet in alle landen zo goed geregeld. Vooral bij meisjes is dat een probleem. Als er weinig geld is worden meisjes sneller dan jongens van school gehaald. Armoede zorgt er ook voor dat meisjes soms gedwongen worden om te trouwen. Het meisje hoort dan volgens de wet bij de familie van de man en die moeten haar dan ook onderhouden. Voor meisjes is het recht op onderwijs dus niet alleen maar het recht om naar school te gaan, maar vergroot het ook de kansen op een betere toekomst waarin ze voor zichzelf kunnen zorgen.

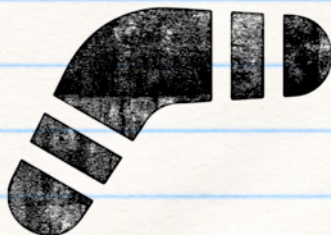
ARTIKEL 30:

JE HEBT RECHT OP JE EIGEN CULTUUR

Taal, vieringen en eetgewoontes. Het hoort allemaal bij cultuur. Dat zijn de gewoontes en gebruiken die je meekrijgt uit je familie of de omgeving waar je opgroeit. De cultuur die de meeste mensen in een land of gebied hebben noem je de dominante cultuur. In sommige landen is het moeilijk om je eigen cultuur te hebben naast de dominante cultuur. Je moet dan bijvoorbeeld stiekem samenkomen met mensen van hetzelfde geloof of in het geheim je eigen taal spreken. In andere landen gaat het gelukkig een stuk beter. Je moet dan wel de taal leren van de dominante cultuur maar mag daarnaast wel je eigen taal spreken en feestdagen vieren die bij jouw cultuur horen.

Djuwan Hoosan

Djuwan Hoosan is een 14-jarige jongen uit Australië. Hij behoort tot een van de oorspronkelijke volkeren van Australië: de Arrante en Garwa. De mensen- en kinderrechten van dat volk worden geschonden en Djuwan voert daar actie tegen. Zo verzet hij zich ertegen dat kinderen van zijn volk worden geweigerd op de school waar ze naartoe willen en dat ze worden uitgesloten van allerlei voorzieningen en activiteiten. ©Jonny Rowden

KINDERARBEID UITGELEGD

ARTIKEL 32:

OVERHEDEN MOETEN EEN MINIMUMLEEFTIJD VOOR WERK INSTELLEN EN KINDEREN BESCHERMEN TEGEN GEVAARLIJK EN SCHADELIJK WERK

WAT IS KINDERARBEID

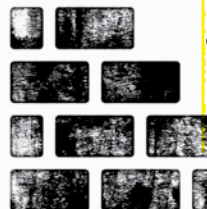
Kinderen moeten natuurlijk weleens iets doen waar ze geen zin in hebben. De vaatwasser in- en uitruimen, leren voor een aardrijkskundetoets, of je kamer opruimen. Sommige kinderen zullen ook weleens geld krijgen voor een klusje. Bijvoorbeeld als je iemand helpt met diens krantenwijk. En zo zijn er nog wel een heel aantal voorbeelden te bedenken. Ondanks dat kinderen dan wel aan het werk zijn is dit geen kinderarbeid.

Als er op een slechte manier gebruik wordt gemaakt van het werk van de kinderen, noem je het kinderarbeid of uitbuiting. Werk is ook kinderarbeid als het schadelijk is voor de gezondheid of kinderen in gevaar brengt. Verder is werk wat kinderen belemmert in hun ontwikkeling ook kinderarbeid.

WAT VOOR WERK?

Soms wordt een kind gedwongen om te werken. Dit is bijna niet voor te stellen maar soms zijn ouders zo arm dat ze hun kind aan het werk te zetten. Vaak gebeurt dit informeel. Kinderen gaan dan de straat op en doen werk wat hen aangeboden wordt. Bijvoorbeeld papier en karton verzamelen of werk in de bouw of op het land. Ook gebeurt het dat kinderen verkocht worden en daardoor in dienst staan van iemand. Ze moeten dan al het werk doen wat hen wordt opgedragen. Vaak is dit zwaar werk in de huishouding waar kinderen, zonder dat ze ervoor betaald worden, van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat moet werken.

Ook zijn er heftige voorbeelden van kinderen die gedwongen werken in de drugshandel of vervelende dingen moeten doen die met seks te maken hebben.

↑ Kinderarbeid is soms moeilijk te ontdekken. Dat komt omdat kinderen vaak in sweatshops werken. Dit zijn kleine fabriekjes middenin dichtbevolkte wijken. © Getty Images

KLEDINGINDUSTRIE

Ook in de kledingindustrie werken veel kinderen gedwongen. Dit gebeurt vaak stiekem, omdat veel mensen inmiddels wel weten dat dit eigenlijk niet mag.

Dat zit zo: veel grote bedrijven willen zo goedkoop mogelijk kleding laten maken. Zo'n bedrijf neemt contact op met een fabriek in bijvoorbeeld Bangladesh, Cambodja of Indonesië. In deze landen zijn veel fabrieken die kleding maken en dus kan het bedrijf de goedkoopste fabriek uitkiezen. Eigenlijk kan zo'n fabriek de kleding niet voor zo'n lage prijs maken. De fabrieken huren dan weer kleinere fabrieken om voor nog minder geld te werken. Deze kleine fabrieken noemen je sweatshops. Dit zijn kleine benauwde kamertjes of schuurtjes midden in de armste delen van een stad. Ze zijn vaak slecht te bereiken en dus slecht te controleren. Op deze plekken werken nog steeds vaak kinderen.

KINDERARBEID WERELDWIJD

Omdat kinderarbeid vaak stiekem gebeurt is het moeilijk om te weten hoeveel kinderen er wereldwijd werken.

Wel probeert UNICEF, de kinderrechtenorganisatie van de Verenigde Naties, dit te onderzoeken. Zo weten we dat de meerderheid van de werkende kinderen in de landbouw werkt. Ook doet meer dan de helft van de werkende kinderen werk dat hun gezondheid ernstig schaadt. Een voorbeeld hiervan is werken in de mijnbouw.

In Sub-Sahara Afrika is het hoogste percentage kinderen aan het werk. Wel 30 procent van alle kinderen! Maar ook dichterbij huis gaat het niet altijd goed. Zo werken er in Turkije nog steeds veel kinderen in de landbouw en industrie. Maar ook in Italië schat men dat zo'n 5 procent van de kinderen onder de 16 werkt, en dan hebben we het niet over een bijbaantje.

RISICOGEBIEDEN

In sommige gebieden komt het vaak voor dat kinderen werken. Vaak zijn dit plattelandsgebieden, ver van de stad. Het meeste extreemgevaarlijk werk wat kinderen doen is dan ook meestal in de landbouw. In Turkije gebeurt dit veel op katoenvelden. Andere voorbeelden zijn: Ivoorkust, waar kinderen nog steeds werken op cacao- en koffievelden, maar ook Bolivia en Bangladesh waar veel kinderen werken op suikerrietplantages. Deze gebieden kunnen, net als bij sweatshops, moeilijker gecontroleerd worden. De gebieden zijn soms moeilijk begaanbaar en je moet lang reizen om er te komen.

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS (SDG'S)

← De *sustainable development* goals zijn doelen die gelden voor de hele wereld. Doel 4 gaat over goed onderwijs voor iedereen en dat betekent dus dat we geen kinderarbeid meer hebben.

↑ Ook in de landbouw is er nog steeds sprake van kinderarbeid. Vooral in gebieden waar kinderen niet naar school gaan en in plaats daarvan met hun ouders mee gaan werken. © Avishek Das / SOPA

Maak het verschil met tropische producten

Je hebt gelezen dat er nog steeds veel kinderarbeid is in gebieden waar onder andere suiker, koffie en cacao wordt verbouwd. Dit geldt ook voor thee, rijst en bananen. Deze producten worden het meest verbouwd in gebieden met een tropisch klimaat. Er zijn bedrijven die alleen werken met boeren die op een eerlijke en biologische manier hun producten verbouwen. Dat is goed voor mens en natuur. Deze producten zijn in de supermarkt soms iets duurder, maar dat is niet eens altijd het geval. Door te kiezen voor zo'n product draag je dus bij een betere mensenrechten.

Kortom, er is nog veel werk te doen om ervoor te zorgen dat kinderarbeid helemaal verdwijnt. We komen dan toch weer terug bij onderwijs. In landen waar veel steeds meer kinderen naar school gaan, zoals India, Thailand en Ghana, zie je steeds minder kinderarbeid. Dankzij een goede opleiding maken mensen meer kans op een goede baan komen ze gemakkelijker uit de armoede.

KINDSOLDATEN UITGELEGD

Even een game aanzetten en je zit er middenin: een oorlog. Je kan in de huid kruipen van een soldaat en ervaren hoe het is om oorlog te voeren. Maar is dat zo? Als je in een veilig land woont speel je dat soort games misschien voor de lol. Maar er zijn ook kinderen voor wie oorlog de dagelijks realiteit is.

Wereldwijd leven er meer dan 300 miljoen kinderen in gebieden waar het zeer onveilig is door oorlog. Om die reden lopen ze daar ook een groter risico om te worden gebruikt als kindsoldaat. Voordat ze het leger in moeten worden ze vaak al misbruikt en vernederd. Ook krijgen ze alcohol of drugs toegediend zodat ze geen angst meer kennen en niet meer voor zichzelf kunnen beslissen.

WANNEER SPREKEN WE VAN EEN KINDSOLDAAT

Officieel is iemand kindsoldaat als diegene jonger is dan 18 jaar. Maar vaak zitten de jongeren al voor hun 18e jaar bij het leger. Een deel van hen vecht mee in de oorlog, anderen krijgen taken waarmee ze in dienst staan van de soldaten. Bijvoorbeeld als kok of schoonmaker. Meisjes vechten bijna nooit mee maar worden gedwongen om te trouwen met de soldaten. Ze worden dan seksueel misbruikt en mishandeld.

Kindsoldaten vechten mee in legers van de regering. Maar nog vaker komt het voor dat rebellengroepen gebruikmaken van kinderen. Dit zijn groepen die vechten tegen de regering

KINDEREN DIE MEER RISICO LOPEN

Kinderen die ingezet worden als kindsoldaat komen vaak uit een kwetsbare situaties. De kinderen hebben bijvoorbeeld geen ouders (weeskinderen), zijn gevlucht of komen uit zeer arme families. Soms dwingen rebellen een dorp om kinderen af te staan als kindsoldaat. In ruil daarvoor beloven ze het dorp niet aan te vallen. Er wordt veel gedaan om kinderen te beschermen, maar dat lukt helaas nog niet altijd.

Kinderen zijn vaak makkelijk te beïnvloeden en durven meer risico's te nemen dan volwassenen. Ze kunnen niet altijd goed overzien wat de gevolgen zijn. Soldaten van rebellengroepen en legers blijven daarom kinderen inzetten als soldaat.

← Kinderen die gebruikt worden als kindsoldaat zijn vaak jong en worden niet beschermd door hun ouders.
© Mohammed HUWAIS AFP

HET LEVEN VAN EEN KINDSOLDAAT

Niemand wordt geboren als soldaat. Nieuwe kindsoldaten krijgen daarom vaak een zware training waarin ze leren schieten en sjouwen met zware spullen. Als ze iets fout doen tijdens deze training lopen ze kans om zwaar te worden mishandeld. Sommige kindsoldaten moeten zelfs een vreselijke test zoals het graven van hun eigen graf, om te ervaren hoe het is om dood te zijn. De gevolgen van het leven als kindsoldaat zijn afschuwelijk. Veel kinderen overleven het niet en diegene die het wel overleven zijn vaak hun leven lang getraumatiseerd. Ze hebben vaak lichamelijke klachten bijvoorbeeld omdat ze wonden hebben opgelopen tijdens gevechten. Daarnaast lopen kindsoldaten bijna altijd psychische schade op. Door de heftige dingen die ze gezien en gedaan hebben kunnen ze zich bijvoorbeeld heel angstig of depressief voelen.

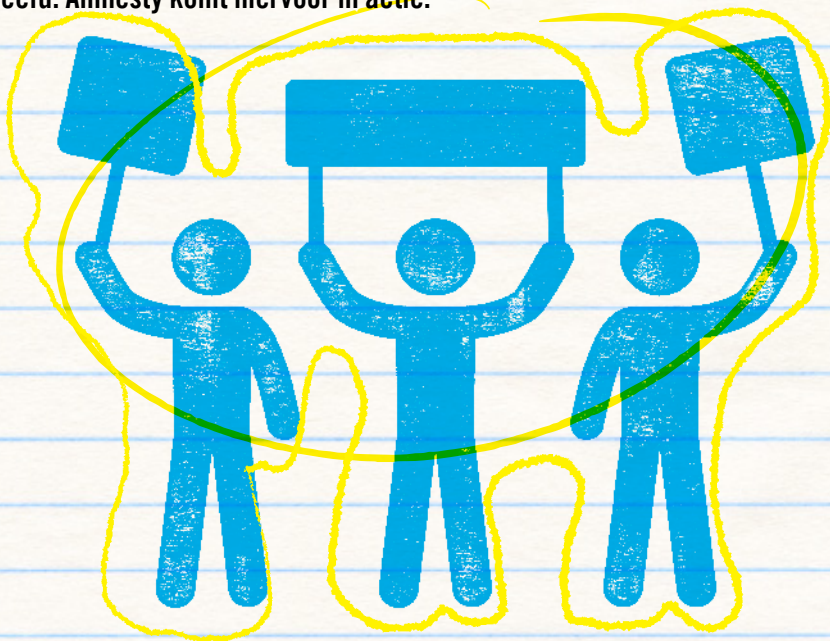
DADER OF SLACHTOFFER?

Ondanks dat veel kindsoldaten gruwelijke dingen hebben gedaan zijn ze meer slachtoffer dan dader. Kinderen zijn overgehaald en misbruikt door volwassenen en die volwassenen verdienen wel degelijk straf. Voor de kinderen is het vooral belangrijk dat ze weer een fijn leven hebben na het kindsoldaat zijn. Dat ze weer naar school kunnen en voldoende hulp krijgen bij het verwerken van traumatische ervaringen.

In het kinderrechtenverdrag staat dan ook dat gevangenisstraf voor kinderen alleen mag worden opgelegd als er helemaal geen andere mogelijkheid is, bovendien moet die straf zo kort mogelijk zijn.

ACTIE VOOR KINDERRECHTEN

Zoals je in dit informatieboekje kunt lezen is er nog veel werk te doen om ervoor te zorgen dat de kinderrechten overal worden nageleefd. Amnesty komt hiervoor in actie.

Als er een bericht binnenkomt dat landen zich niet aan de rechten houden wordt het bericht eerst onderzocht. Als het inderdaad klopt dat er een kinderrecht geschonden wordt dan wordt er nog meer onderzoek gedaan en wordt er een verslag geschreven: een rapport noemen we dat.

Daarna is het tijd voor actie. Amnesty verspreidt het bericht via social media, radio en televisie. Ook schrijft Amnesty er veel over op de website. Mensen kunnen ook zelf in actie komen. Amnesty organiseert bijvoorbeeld vaak schrijfacties. We schrijven dan naar regeringen over wat er verbeterd moet worden. Ook zamelen we heel veel handtekeningen in. Hoe meer, hoe beter. Regeringen die zich niet aan de kinderrechten houden willen dit namelijk liever geheim houden. Hoe meer aandacht ervoor is, hoe moeilijker dit voor ze wordt. Al die rapporten, brieven en handtekeningen werken dus echt.

KOM IN ACTIE

SCHRIJF MEE

Het hele jaar kan je actievoeren door te schrijven. Dat doen we bijvoorbeeld met onze schrijfactie GRTZ! in november en december met Write for Rights (www.writeforrights.nl) .

www.amnestyopschool.nl

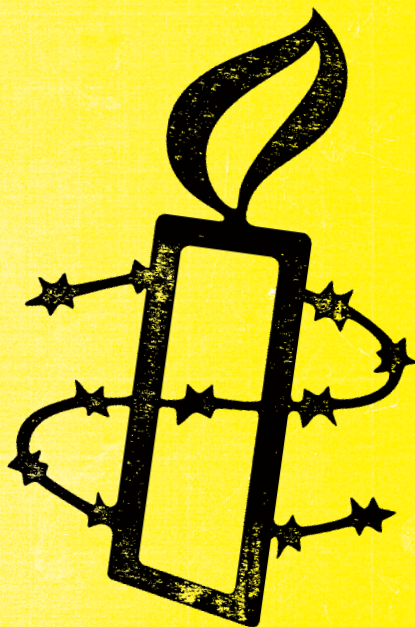
→ In november en december kan je meedoen aan Write for Rights © Amnesty International

**WRITE
FOR
RIGHTS**

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Amnesty International wil
een wereld waarin iedereen
gebruik kan maken van de
mensenrechten. Om dat te
bereiken doet Amnesty
onderzoek naar schendingen
van deze rechten, en voert
Amnesty actie tegen deze
schendingen.

Amnesty International
Postbus 1968
1000 BZ Amsterdam
www.amnesty.nl
info@amnesty.nl

AMNESTY
INTERNATIONAL

